

Neljapäev, 25. oktoober 2018

P8_TA(2018)0433

Facebooki kasutajate andmete kasutamine Cambridge Analytica poolt ning selle mõju andmekaitsele

Euroopa Parlamendi 25. oktoobri 2018. aasta resolutsioon Facebooki kasutajate andmete kasutamise kohta Cambridge Analytica poolt ja selle mõju kohta andmekaitsele (2018/2855(RSP))

(2020/C 345/10)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse ELi lepingut, ELi toimimise lepingut, ELi põhiõiguste hartat, eriti selle artikleid 7, 8, 11, 12, 39, 40, 47 ja 52, Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni, eriti selle artikleid 8, 9, 10, 11, 13, 16 ja 17, ning inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni protokolli, eriti selle artiklit 3,
- võttes arvesse kodaniku- ja poliitiliste õiguste rahvusvahelist pakti, eriti selle artikleid 2, 17, 19, 20 ja 25,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta määrust (EL) 2016/679 füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (isikuandmete kaitse üldmäärus) ⁽¹⁾ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta direktiivi (EL) 2016/680 (mis käsitleb füüsiliste isikute kaitset seoses pädevates asutustes isikuandmete töötlemisega süütegude tõkestamise, uurimise, avastamise ja nende eest vastutusele võtmise või kriminaalkaristuste täitmisele pööramise eesmärgil ning selliste andmete vaba liikumist ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu raamotsus 2008/977/JSK) ⁽²⁾,
- võttes arvesse Euroopa Nõukogu isikuandmete automatiseeritud töötlemisel isiku kaitse konventsiooni ja selle lisaprotokolli,
- võttes arvesse Ühendkuningriigi Parlamendi Alamkoja uuringut libauudiste kohta ning alamkoja digitaal-, kultuuri-, meedia- ja spordikomisjoni 5. vahearuanne valeinfo ja libauudiste kohta,
- võttes arvesse USA esindajatekoja energia- ja kaubanduskomisjonis toimunud kuulamisi,
- võttes arvesse komisjoni 12. juuli 2016. aasta rakendusotsust (EL) 2016/1250 isikuandmete kaitse piisavuse kohta ELi-USA andmekaitseraamistikus Privacy Shield vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivile 95/46/EÜ ⁽³⁾,
- võttes arvesse oma 5. juuli 2018. aasta resolutsiooni ELi-USA andmekaitseraamistikuga Privacy Shield ette nähtud kaitse piisavuse kohta ⁽⁴⁾,
- võttes arvesse Euroopa Liidu Kohtu 6. oktoobri 2015. aasta otsust kohtuasjas C-362/14: Maximilian Schrems vs. andmekaitsevolinik ⁽⁵⁾,
- võttes arvesse Euroopa Kohtu 25. jaanuari 2018. aasta otsust kohtuasjas C-498/16 Maximilian Schrems vs. Facebook Ireland Limited ⁽⁶⁾,
- võttes arvesse Euroopa Kohtu 5. juuni 2018. aasta otsust kohtuasjas C-210/16 Unabhängiges Landeszentrum für Datenschutz Schleswig-Holstein vs. Wirtschaftsakademie Schleswig-Holstein GmbH ⁽⁷⁾,

⁽¹⁾ ELT L 119, 4.5.2016, lk 1.

⁽²⁾ ELT L 119, 4.5.2016, lk 89.

⁽³⁾ ELT L 207, 1.8.2016, lk 1.

⁽⁴⁾ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2018)0315.

⁽⁵⁾ ECLI:EU:C:2015:650.

⁽⁶⁾ ECLI:EU:C:2018:37.

⁽⁷⁾ ECLI:EU:C:2018:388.

Neljapäev, 25. oktoober 2018

- võttes arvesse David Carolli ametlikku taotlust, milles ta nõudis, et Cambridge Analytica tagastaks tema isikuandmed ja avalikustaks nende allika,
 - võttes arvesse Euroopa andmekaitseinspektori 19. märtsi 2018. aasta arvamust nr 3/2018 internetis manipuleerimise ja isikuandmete kohta ⁽¹⁾,
 - võttes arvesse artikli 29 alusel asutatud töörühma 3. oktoobri 2017. aasta suuniseid automatiseeritud otsuste tegemise ja profiilianalüüsi kohta seoses määrusega (EL) 2016/679 ⁽²⁾,
 - võttes arvesse kahte Euroopa Parlamendi fraktsioonide esimeeste ja Facebooki tegevjuhi Zuckerbergi vahel toimunud kohtumisel vastuseta jäänud küsimustele antud kirjalike vastuste kogu, mille Facebook avaldas vastavalt 23. mail ⁽³⁾ ja 4. juunil 2018 ⁽⁴⁾,
 - võttes arvesse komisjoni 14. veebruari 2018. aasta soovitus (EL) 2018/234 2019. aasta Euroopa Parlamendi valimiste euroopalikumaks muutmise ja tõhusama läbiviimise kohta ⁽⁵⁾, komisjoni 12. septembri 2018. aasta soovitus valimiskoostöö võrgustike, veebisisu läbipaistvuse, küberintsidentide eest kaitsmise ning väärinfo levitamise kampaaniate vastu võitlemise kohta Euroopa Parlamendi valimiste raames (C(2018)5949) ning komisjoni 12. septembri 2018. aasta teatist „Vabade ja õiglaste Euroopa Parlamendi valimiste kindlustamine“ (COM(2018)0637),
 - võttes arvesse komisjoni 12. septembri 2018. aasta ettepanekut võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega muudetakse määrust (EL, Euratom) nr 1141/2014 kontrollimenetluse osas, mis käsitleb isikuandmete kaitse normide rikkumist Euroopa Parlamendi valimiste raames (COM(2018)0636),
 - võttes arvesse komisjoni 12. septembri 2018. aasta juhiseid liidu andmekaitseõiguse kohaldamise kohta valimiste kontekstis (COM(2018)0638),
 - võttes arvesse Euroopa Parlamendi poolt volitatud kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoni korraldatud põhjalikke kuulamisi, mis käsitlesid Facebooki kasutajate andmete kasutamist Cambridge Analytica poolt ja selle mõju andmekaitsele,
 - võttes arvesse Ühendkuningriigi teabevolniku büroo aruandeid andmeanalüüsi kasutamise ja poliitiliste kampaaniate kohta ning aruannet pealkirjaga „Democracy disrupted“ ⁽⁶⁾,
 - võttes arvesse Euroopa Tarbijaliitude Ameti (BEUC) 25. juunil 2018. aastal esitatud tunnistust ⁽⁷⁾,
 - võttes arvesse komisjoni 23. oktoobri 2018. aasta avaldust,
 - võttes arvesse kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoni resolutsiooni ettepanekut,
 - võttes arvesse kodukorra artikli 123 lõiget 2,
- A. arvestades, et uuriv ajakirjandus avastas ja avalikustas Facebooki kasutajate andmete suure lekke seoses juurdepääsuga, mille Facebook andis kolmandatele rakendustele, ning nende andmete hilisema väärkasutamise valimiskampaaniates ning muud suurte sotsiaalmeediaettevõtete kogutavate ja hoitavate isikuandmetega seotud rikkumised, mis tulid ilmsiks hiljem;

⁽¹⁾ https://edps.europa.eu/sites/edp/files/publication/18-03-19_online_manipulation_en.pdf

⁽²⁾ http://ec.europa.eu/newsroom/article29/item-detail.cfm?item_id=612053

⁽³⁾ <http://www.europarl.europa.eu/the-president/en/newsroom/answers-from-facebook-to-questions-asked-during-mark-zuckerberg-meeting>

⁽⁴⁾ <http://www.europarl.europa.eu/resources/library/media/20180604RES04911/20180604RES04911.pdf>

⁽⁵⁾ ELT L 45, 17.2.2018, lk 40.

⁽⁶⁾ <https://ico.org.uk/media/action-weve-taken/2259369/democracy-disrupted-110718.pdf>

<https://ico.org.uk/about-the-ico/news-and-events/news-and-blogs/2018/07/findings-recommendations-and-actions-from-ico-investigation-into-data-analytics-in-political-campaigns/>

⁽⁷⁾ https://www.beuc.eu/publications/beuc-x-2018-067_ep_hearing_facebook-cambridge_analytica.pdf#http

Neljapäev, 25. oktoober 2018

- B. arvestades, et kõnealused isikuandmetega seotud rikkumised mõjutasid kodanikke kõikjal maailmas, sealhulgas Euroopa kodanikke ja Euroopa Liidu territooriumil elavaid kolmandate riikide kodanikke; arvestades, et mitme riigi parlamendid korraldasid kuulamisi ja uurimisi ning avaldasid selles küsimuses oma järeldused;
- C. arvestades, et nimetatud isikuandmetega seotud rikkumisi esines pikema aja jooksul; arvestades, et juhtumiga seotud äriühingud rikkusid sel ajal kehtinud ELi andmekaitseõigust, eelkõige direktiivi 95/46/EÜ ja direktiivi 2002/58/EÜ;
- D. arvestades, et Cambridge Analytica skandaaliga seoses ilmnenud andmete väärkasutus toimus enne isikuandmete kaitse üldmääruse kohaldamist;
- E. arvestades, et Facebook on kinnitanud, et pangakonto- või krediitkaardiandmeid ega isikutunnistuse andmeid Cambridge Analyticaga ei jagatud;
- F. arvestades, et Cambridge Analytica väitis, et andmetöötlus toimus ametlikult uurimisotstarbel, kuid hiljem anti kogutud andmed edasi poliitilisel ja kaubanduslikul eesmärgil;
- G. arvestades, et kõnealuste äriühingute esmane reaktsioon ei vastanud ootustele ega võimaldanud asjaomastel asutustel teostada täielikku ja sõltumatut uurimist riiklikul ega Euroopa tasandil;
- H. arvestades, et Euroopa Parlamendi fraktsioonide esimehed korraldasid 22. mail 2018. aastal esimese kinnise arvamuste vahetuse Facebooki tegevjuhi ja asutaja Mark Zuckerbergiga ning selle kohtumise tulemusel andis esimeeste konverents kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjonile ülesande korraldada koos põhiseaduskomisjoni, õiguskomisjoni ning tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjoni põhjalikud järelkuulamised;
- I. arvestades, et 4. ja 25. juunil ning 2. juulil 2018. aastal toimusid kuulamised Facebooki / Cambridge Analytica juhtumi mõju kohta andmekaitse, valimiste korraldamise, libauudiste ja sotsiaalmeedia turupositsiooniga seotud küsimustele, ning arvestades, et kuulamistel osalesid asjaomased volinikud, Euroopa Liidu Võrgu- ja Infoturbeameti tegevdirektor, Euroopa andmekaitseinspektor, Euroopa Andmekaitsekoostöö eesistuja, Ühendkuningriigi teabevoliniku büroo, Ühendkuningriigi valimiskomisjoni tegevjuht, asjast huvitatud kodanikud ja Facebook;
- J. arvestades, et Facebook keeldus saatmast kuulamistele asjakohase vastutustasandi töötajaid, kellel oleksid vajalikud tehnilised oskused ja teadmised, nagu nõudsid asjaomaste komisjonide esimehed, ning saatis selle asemel kõigile kolmele kuulamisele avaliku poliitika meeskonna liikmed; arvestades, et Facebooki esindajad ei esitanud kuulamistel täpset teavet konkreetsete meetmete kohta, mida on võetud, et tagada täielik vastavus ELi andmekaitseõigusele, ning esitatud teave oli pigem üldist laadi;
- K. arvestades, et Euroopa Andmekaitseinspektori arvamuses nr 3/2018 käsitletakse mitmeid murekohti seoses internetis manipuleerimise ja isikuandmetega; arvestades, et Euroopa Andmekaitseinspektor on ühtlasi seisukohal, et konkurentsioigus mängib otsustavat rolli turgu valitsevate ettevõtjate vastutuse tagamisel ja demokraatia kaitsmisel liigse turuvõimu eest; arvestades, et üksikisikute huvid peaksid olema paremini esindatud, kui hinnatakse turgu valitseva seisundi kuritarvitamist või selliste äriühingute ühinemist, mis võivad olla koondanud märkimisväärsed teabevõimud;
- L. arvestades, et artikli 29 alusel asutatud töörühm märkis oma 3. oktoobri 2017. aasta arvamuses, et profiilide koostamine ja automatiseeritud otsuste tegemine võivad oluliselt ohustada üksikisikute õigusi ja vabadusi, mida tuleb asjakohaselt kaitsta;
- M. arvestades, et Euroopa Andmekaitsekoostöö eesistuja rõhutas, et Facebooki / Cambridge Analytica juhtum leidis aset enne isikuandmete kaitse üldmääruse jõustumist ning seetõttu ei kohaldata isikuandmete kaitse üldmääruse kohast juhtiva järelevalveasutuse süsteemi; arvestades, et uurimisi juhtis Ühendkuningriigi teabevoliniku büroo;
- N. arvestades, et Facebook tunnistas, et sõlmis rakendusearendajaga lepingu, ilma et oleks eelnevalt kontrollinud lepingutingimusi, kus arendajale jäeti õigus avaldada isikuandmeid kolmandatele isikutele; arvestades, et sellel hooletusel olid tõsised tagajärjed, ning arvestades, et selline tegevus oli ebaseaduslik ka sel ajal kohaldatud andmekaitseasutuse kohaselt;

Neljapäev, 25. oktoober 2018

- O. arvestades, et praegu käivad läbirääkimised e-privatsuse määruse üle;
- P. arvestades, et Euroopa Andmekaitsekoostöögrupp on märkinud, et isikuandmete kaitse üldmääruse kohase järjepidevuse mehhanismi raames tegeletakse juba umbes 100 piiriülese juhtumiga; arvestades, et see mehhanism koordineerib riiklike andmekaitseasutuste tegevust, et tagada ELi andmekaitsealaste õigusnormide jõustamisel ühtne lähenemisviis
- Q. arvestades, et andmekaitseraamistikuga Privacy Shield ühinenud Facebook on kinnitanud, et poliitilise nõustamisega tegeleva firma Cambridge Analytica poolt lubamatul moel kasutatud andmete seas olid ka kuni 2,7 miljoni ELi kodaniku isikuandmed;
- R. arvestades, et 28. septembril 2018 tegi Facebook avalikkusele teatavaks, et kolmas isik on rünnanud tema süsteeme ja kasutanud ära süsteemi nõrkust, et saada juurdepääs 50 miljoni kasutaja kontole, ning arvestades, et Iirimaa andmekaitsekomisjon ja teised andmekaitseasutused on alustanud nende asjaolude uurimist, et hinnata vastavust ELi andmekaitseõigusele;
- S. arvestades, et USA föderaalne kaubanduskomisjon (FTC) uurib praegu, kas Facebook on jätnud täitmata privaatsusega seotud lubadused, nende hulgas lubaduse olla kooskõlas andmekaitseraamistikuga Privacy Shield, või kas ta kasutas ebaausaid teguviise, mis põhjustavad tarbijatele olulist kahju, rikkudes FTC akti ning eelmist, 2011. aastal saavutatud kokkulepet FTC ja Facebooki vahel;
- T. arvestades, et Belgia, Itaalia, Hispaania ja Portugali tarbijaorganisatsioonid on algatanud Facebooki vastu kollektiivse hüvitamise hagi, nõudes rahalist hüvitist mõjutatud Facebooki kasutajatele nendes riikides;
- U. arvestades, et BEUC märkis oma 25. juunil 2018 esitatud tunnistuses, et on vaja tagada platvormi vastutus kolmandate isikute juurdepääsu puhul isikuandmetele; arvestades, et BEUC märgib samas tunnistuses, et äriühingud peaksid tegema rohkem, et tagada usaldusväärsed vastutusstruktuurid seoses partnerite juurdepääsuga isikuandmetele ja nende andmete edasise kasutamisega;
- V. arvestades, et Ühendkuningriigi teabevolniku büroo uurimine hõlmas ka Cambridge Analytica, selle emaettevõtte SCL Elections Limited ja Aggregate IQ vahelist seost ning väiteid, et Facebookist saadud isikuandmeid võisid Ühendkuningriigi ELi liikmesuse referendumi valimiseks kasutada mõlemad pooled ning neid võidi kasutada ka 2016. aasta Ameerika Ühendriikide presidendivalimiste protsessis; arvestades, et Ühendkuningriigi teabevolniku büroo korraldatud uurimine viidi läbi peamiselt 1998. aasta andmekaitseseaduse ning 2003. aasta eraelu puutumatuse ja elektroonilise side määruse alusel, kasutades vajaduse korral ka isikuandmete kaitse üldmäärust;
- W. arvestades, et Ühendkuningriigi alamkoja kultuuri, meedia ja spordikomisjon kuulas ära tõendid, mis näitasid väidetavat Venemaa sekkumist valimisprotsessidesse ELis, ning nõudis, et vastutavad riiklikud ametiasutused uuriks neid väiteid; arvestades, et USAs määrati 2017. aasta mais ametisse erinõunik, et uurida Venemaa sekkumist 2016. aasta presidendivalimistesse ja sellega seotud küsimusi, ning arvestades, et see uurimine jätkub;
- X. arvestades, et Ühendkuningriigi teabevolniku büroo on esitanud Facebookile teate kavatsuse kohta määrata rahaline karistus summas 500 000 naelsterlingit läbipaistvuse ja turvalisuse puudumise tõttu andmete kogumisel, mis kujutab endast 1998. aasta andmekaitseseaduse kohaste esimese ja seitsmenda andmekaitsepõhimõtte rikkumist;
- Y. arvestades, et Ühendkuningriigi teabevolniku büroo on juba väljastanud 23 teatist 17 eri organisatsioonile ja üksikisikule, sh 23. veebruaril 2018 Facebookile, et nõuda organisatsioonidelt struktureeritud teabe esitamist; arvestades, et Facebook kinnitas 18. mail 2018, et Aggregate IQ lõi ja mõnel juhul avaldas reklaame Demokraatliku Unionistliku Partei (DUP) kampaania Vote to Leave, Vote Leave, BeLeave ja Veterans for Britain nimel;
- Z. arvestades, et Ühendkuningriigi teabevolniku büroo on väljendanud muret seoses kasutajate käsutuses oleva teabega andmeallikate kohta ning kasutajatele pakutavate kontrollivõimaluste kättesaadavuse ja läbipaistvusega; arvestades, et Ühendkuningriigi teabevolniku büroo kinnitas ka, et Facebooki pakutavad üldine privaatsust puudutav info ja kontrollivõimalused ei andnud kasutajatele tegelikult teavet nende isikuandmete tõenäoliste kasutamiseviiside kohta; arvestades, et Ühendkuningriigi teabevolniku büroo on väljendanud muret juhtumite pärast, kus Facebooki platvormil olevaid andmeid kasutati eesmärkidel, milleks need ei olnud ette nähtud või mida andmesubjektid ei oleks saanud mõistlikult eeldada;

Neljapäev, 25. oktoober 2018

- AA. arvestades, et Ühendkuningriigi valimiskomisjoni andmetel kulutasid Ühendkuningriigi erakonnad 2017. aasta üldvalimistel 3,2 miljonit naelsterlingit otseselt Facebooki reklaami peale;
- AB. arvestades, et sotsiaalvõrgustikud on erakondade ja avalike institutsioonide jaoks oluline platvorm, mis võimaldab neil kodanikega suhelda;
- AC. arvestades, et ülemaailmsel internetiplatvormidel on keeruline tulla toime väärtustega, arvestades eri riikide ja piirkondade erinevaid ohte ja meediamäästikke;
- AD. arvestades, et andmeanalüüs ja algoritmid mõjutavad kodanikele kättesaadavaks tehtavat teavet järjest rohkem; arvestades, et kui selliseid tehnikaid valesti kasutatakse, võivad ohtu sattuda nii teabe kättesaadavuse põhiõigus kui ka meediavabadus ja mitmekesisus;
- AE. arvestades, et algoritmiline vastutus ja läbipaistvus on väga olulised, et tagada üksikisikute nõuetekohane teavitamine ja selge arusaamine nende isikuandmete töötlemisest; arvestades, et see peaks tähendama tehnilisi ja talitluslikke meetmeid, mis tagavad läbipaistvuse ja mittediskrimineerimise automatiseeritud otsustusprotsessi abil ning keelavad üksikisiku käitumise tõenäosuse arvutamise; arvestades, et läbipaistvus peaks tagama üksikisikutele kasutatud loogika, tähtsuse ja prognoositud tagajärgede kohta sisulise teabe; arvestades, et see peaks hõlmama teavet selle kohta, milliseid andmeid suurandmete analüüsi treenimisel kasutati, ja andma inimestele võimaluse neid puudutavaid otsuseid mõista ja jälgida;
- AF. arvestades, et 2. juulil 2018. aastal Euroopa Komisjoni volinikega toimunud kohtumisel lubas Facebook teha koostööd ja võimaldada sõltumatutele teadlastele juurdepääsu väidetava valimismanipulatsiooni andmetele;
1. ootab, et kõik internetiplatvormid tagaksid täieliku vastavuse ELi andmekaitseõigusele, nimelt isikuandmete kaitse üldmäärusele ja direktiivile 2002/58/EÜ (e-privatsuse direktiivile), ning aitaksid kasutajatel mõista, kuidas nende isikuandmeid suunatud reklaamimudelid töödeldakse, ning tagaksid tõhusate kontrollimeetmete kättesaadavuse, mis hõlmab selle tagamist, et erinevate töötlemise eesmärkide jaoks kasutatakse eraldi nõusolekuid ja et rakendatakse suuremat läbipaistvust seoses privaatsussätetega ning privaatsust puudutavate teadete esitusviisi ja nähtavusega;
 2. rõhutab, et ELi andmekaitseõiguses teadustegevuseks võimaldatavat erandit ei tohi kunagi kasutada seaduslõngana andmete väärkasutamiseks;
 3. võtab teadmiseks Facebooki väite, et ta kasutab Facebooki mittekasutajate andmeid üksnes selleks, et luua koondandmekogusid, mille põhjal saab teha järeldusi teenuse kasutamise viiside kohta;
 4. rõhutab, et andmete töötlemisel ja analüüsimisel avaliku ja erasektori ning muude osaliste poolt on vaja algoritmidega seoses palju suuremat vastutust ja läbipaistvust, kuna see aitaks tagada, et isikuid teavitatakse nõuetekohaselt nende isikuandmete töötlemisest;
 5. on seisukohal, et digiajastu nõuab valimisreeglite kohandamist uue digitaalse reaalsusega, ning soovib, et tavapäraseid (võrguväliseid) valimistagatise, nagu reeglid, mida kohaldatakse valimisperioodi poliitiliste teadaannete, valimisega seotud kulude läbipaistvuse ja piirmäärade, valimisreklaamikeelu järgimise ning kandidaatide võrdse kohtlemise suhtes, tuleks kohaldada ka internetis; on seisukohal, et liikmesriigid peaksid võtma elektrooniliste kampaaniate ja reklaami jaoks kasutusele digitaalsete jälgede kohustusliku süsteemi ning rakendama komisjoni soovitusi, millega püütakse parandada internetis ostetud poliitreklaami ja poliitiliste teadaannete läbipaistvust; rõhutab, et mis tahes poliitiline reklaam peaks sisaldama kergesti kättesaadavat ja arusaadavat teavet avaldaja ning selle kohta, kes on juriidiliselt vastutav kulude eest, et oleks selge, kes kampaaniat toetab, sarnaselt mitmetes liikmesriikides praegu trükireklaamikampaaniatele kehtivatele nõuetele; rõhutab, et liidu kodanikud peaksid olema võimelised internetis lihtsasti ära tundma ostetud poliitreklaami ja poliitilisi teadaandeid ning nende taga olevat erakonda, sihtasutust või organisatsiooni; rõhutab lisaks, et läbipaistvus peaks hõlmama ka täielikku teavet selle kohta, millised olid konkreetse poliitreklaami sihtrühma valimise kriteeriumid ja milline on eeldatava sihtrühma suurus;

Neljapäev, 25. oktoober 2018

6. märgib, et Facebook on ajakohastanud oma privaatsusseadeid, et võimaldada kasutajatel hoiduda suunatud reklaamist, sh kolmandatelt isikutelt saadud teabel põhinevast reklaamist ning Facebooki kogutud isikuandmete kasutamisest muudel veebisaitidel või -platvormidel reklaami näitamiseks;

7. soovib kõigil internetiplatvormidel eristada oma reklaamitoodete kasutamist poliitilistel ja kaubanduslikel eesmärkidel; tuleb meelde, et isikuandmete töötlemiseks poliitreklaami eesmärgil on vaja kaubanduslikust reklaamist erinevat õiguslikku alust;

8. usub, et Facebooki poolt USAs hiljuti kasutusele võetud nõue kontrollida poliitiliste reklaamide identiteeti, asukohta ja sponsorit on hea algatus, mis suurendab läbipaistvust ja aitab vältida välismaiste osalejate valimistesse sekkumise vastu; nõuab, et Facebook kehtestaks poliitreklaamile samasugused nõuded ka Euroopas; kutsub liikmesriike üles kohandama vastavalt oma valimiseaduseid;

9. on veendunud, et ELi andmekaitseõiguse kohaselt peaks poliitiline ja valimistega seotud profiilialalüüs ning internetikäitumisel, näiteks poliitilise sisuga teabe vahetamisel põhinev profiilialalüüs, mis võib avaldada poliitilisi eelistusi, olema keelatud, kuna see puudutab poliitilisi ja filosoofilisi tõekspidamisi, ning on seisukohal, et sotsiaalmeedia platvormid peaksid sellist tegevust jälgima ja selle toimumisest ametiasutusi teavitama; usub ka, et poliitilistel ja valimistega seotud eesmärkidel profiilialalüüs teiste andmete põhjal, nagu sotsiaal-majanduslikud või demograafilised näitajad, peaks olema keelatud; kutsub poliitilisi erakondi ja muid valimistesse kaasatud osalejaid üles hoiduma profiilialalüüsist poliitilistel ja valimistega seotud eesmärkidel; kutsus erakondi üles läbipaistvusele seoses internetiplatvormide ja andmete kasutamisega;

10. tuleb meelde meelde, mida komisjon soovitas vabade ja õiglaste Euroopa Parlamendi valimiste kindlustamiseks, eelkõige seadusandlikku muudatust, millega muudetakse rangemaks Euroopa tasandi erakondade rahastamise eeskirjad ja loodaks võimalus määrata rahalisi trahve Euroopa Parlamendi valimiste tulemuste mõjutamiseks toime pandud andmekaitse normide rikkumiste eest; tuleb meelde, et isikuandmete töötlemise suhtes erakondade poolt ELis kohaldatakse isikuandmete kaitse üldmäärust ning selles õigusaktis sisalduvate põhimõtete, õiguste ja kohustuste rikkumine toob kaasa täiendavad trahvid ja sanktsioonid;

11. on seisukohal, et valimistesse sekkumine on demokraatia jaoks väga suur oht, mille käsitlemine nõuab teenuseosutajate, reguleerivate asutuste, poliitikas osalejate ja erakondade ühist jõupingutust;

12. tunneb heameelt komisjoni 12. septembril 2018 esitletud paketi üle, mis käsitleb ettevalmistusi Euroopa Parlamendi valimisteks;

13. tuleb meelde Facebooki lubadust võimaldada sõltumatutele teadlastele juurdepääsu väidetava valimismanipulatsioonide andmetele, ning loodab, et parlamenti teavitatakse enne 2018. aasta lõpu peamistest järeldustest ja pakutud lahendustest;

14. võtab teadmiseks meetmed, mida Facebook on võtnud andmete väärkasutamise vastu, sealhulgas kasutajate andmete väärkasutuse kahtlusega rakenduste blokeerimise või keelustamise; loodab, et Facebook reageerib kiiresti teadetele kahtlaste või kuritarvilike rakenduste kohta ja ennetab selliste rakenduste lubamist platvormile;

15. rõhutab, et sotsiaalmeedia platvormid ei ole pelgalt passiivsed platvormid, mis üksnes koondavad kasutajate loodud infosisu, vaid tehnoloogia areng on laiendanud selliste äriühingute haaret ja rolli algoritmipõhise reklaami ja sisu abil; järeltab, et see uus roll peaks kajastuma ka regulatsioonis;

16. märgib kahetsusega, et Facebook ei olnud nõus saatma kuulamistele asjakohase tehnilise kvalifikatsiooniga ja äriühingu vastutuse tasandi töötajaid, ning juhib tähelepanu asjaolule, et selline lähenemisviis kahjustab Euroopa kodanike usaldust sotsiaalmeedia platvormide vastu; peab kahetsusväärseks, et Mark Zuckerberg ei soovinud osaleda koos parlamendiliikmetega avalikul kuulamisel;

Neljapäev, 25. oktoober 2018

17. leiab, et Facebook mitte üksnes ei kuritarvitanud ELi kodanike usaldust, vaid rikkus ka ELi õigust, ning tuletab meelde, et kuulamistel kinnitas Facebooki esindaja, et Facebook oli teadlik, et rakenduse „This is your digital life“ lepingutingimustes on sätestatud, et rakenduse kogutavaid andmeid võib saata kolmandatele isikutele; järeldab, et Facebook sõlmis teadlikult lepingu rakendusearendajaga, kes kuulutas avalikult, et ta jätab endale õiguse avaldada isikuandmeid kolmandatele isikutele; järeldab lisaks, et Facebook on isikuandmete vastutav töötleja ja vastutab seetõttu töötlejaga ELi andmekaitseõigust rikkuva lepingu sõlmimise eest õiguslikult;

18. võtab teadmiseks, et Facebook on võtnud Facebooki / Cambridge Analytica skandaali järel privaatsust toetavaid samme, kuid tuletab meelde, et Facebook lubas teha täieliku siseauditi, millest Euroopa Parlamenti ei ole veel teavitatud, ning soovib, et Facebook teeks oma platvormil olulisi muudatusi, et tagada selle kooskõla ELi andmekaitseõigusega;

19. nõuab, et Facebook võimaldaks Euroopa Liidu Võrgu- ja Infoturbeametil ning Euroopa Andmekaitsekoogul teha nende vastavate volituste raames oma platvormi täieliku ja sõltumatu auditi ning esitada auditi tulemused komisjonile, Euroopa Parlamendile ja liikmesriikide parlamentidele; usub, et selline audit tuleks teha ka teiste suuremate platvormide kohta;

20. toonitab, et kiiresti on vaja vastu astuda võimalikele Euroopa Parlamendi valimiste manipuleerimise katsetele ning tugevdada sotsiaalmeediaplattformide suhtes kohaldatavaid reegleid, mis käsitlevad väärinfot levitavate kontode ja veebisaitide reklaamitulude katkestamist; tunneb heameelt internetiplattformide ja reklaamitööstuse poolt 16. oktoobril 2018. aastal komisjonile esitatud tegevuskavade üle, mis sisaldavad konkreetseid meetmeid väärinfo vastu võitlemiseks kõigis ELi liikmesriikides; nõuab, et veebipõhised platvormid sildistaksid bot'ide jagatava sisu ja kohaldaksid selles küsimuses läbipaistvaid reegleid, et nad kiirendaksid libakontode eemaldamise protsessi, täidaksid kohtu korraldusi, et selgitada välja isikud, kes loovad ebaseaduslikku sisu, ning teeksid koostööd sõltumatute faktikontrollijate ja teadusringkondadega, et teavitada kasutajaid suure levikuga väärinfost ning teha võimaluse korral parandusi;

21. palub kõigil internetiplattformidel, mis pakuvad erakondadele ja kampaaniakorraldajatele reklaamiteenuseid, kaasata müügimeeskonda eksperte, kes saavad anda erakondadele ja kampaaniakorraldajatele konkreetseid nõuandeid läbipaistvuse ja vastutuse kohta seoses sellega, et vältida isikuandmete kasutamist kasutajate sihtrühma valimiseks; kutsub kõiki internetiplatvormi, mis võimaldavad reklaami ostjatel teatud valikute tegemist, andma õiguslikku nõu nende ostjate kui kaasvastutavate töötlejate kohustuste kohta vastavalt Euroopa Kohtu otsusele kohtuasjas C-210/16;

22. palub kõigil internetiplattformidel võtta poliitilise reklaamiga seoses kiiresti kasutusele kavandatavad läbipaistvusselemendid, mis peaks hõlmama konsulteerimist valimisvaatluse ja -kontrolli eest vastutavate riiklike asutustega ja nende vahendite hindamist selliste asutuste poolt; rõhutab, et sellist poliit- ja valimisreklaami ei tohiks teha kasutajaprofiilide alusel;

23. kutsub liikmesriike üles võtma vastu valimiseeskirju internetikampaaniate korraldamise kohta, sealhulgas rahastamise läbipaistvuse, valimisreklaamikeelu perioodi ning meedia ja väärinfo rolli kohta;

24. soovib kehtestada nõude, et pärast referendumikampaaniate lõppu korraldatakse kolmanda isiku tehtav audit, et tagada kampaania käigus säilitatavate isikuandmete kustutamine või nende jagamise korral asjakohase nõusoleku olemasolu;

25. palub Facebookil suurendada läbipaistvust, et võimaldada kasutajatel mõista, kuidas ja miks erakond või kampaaniakorraldaja võib neid sihtrühma arvata;

26. on seisukohal, et andmekaitseasutustele tuleks tagada piisavad rahalised vahendid, et arendada välja samad tehnilised eksperditeadmised nagu nendel organisatsioonidel, keda nad kontrollivad; kutsub liikmesriike üles tagama, et andmekaitseasutustel on nende ülesannete ja volituste tõhusaks täitmiseks vajalikud inim-, tehnilised ja rahalised ressursid, nagu on nõutud isikuandmete kaitse üldmääruse artiklis 52; nõuab, et komisjon jälgiks hoolikalt, et liikmesriigid täidaksid oma kohustust need ressursid tagada, ning vajaduse korral alustaks rikkumismenetlusi;

Neljapäev, 25. oktoober 2018

27. tuletab meelde, et Facebook on ise kinnitanud ELi-USA andmekaitseraamistiku Privacy Shield kohaste põhimõtete järgimist ning on seetõttu saanud kasu piisavusotsusest kui õiguslikust alusest isikuandmete edastamiseks Euroopa Liidust Ameerika Ühendriikidesse ja täiendavaks töötlemiseks;

28. tuletab meelde oma 5. juuli 2018. aasta resolutsiooni ELi-USA andmekaitseraamistikuga Privacy Shield ette nähtud kaitse piisavuse kohta ning Facebooki kinnitust, et esines suuri eraelu puutumatuse rikkumisi; palub USA ametiasutustel, kes vastutavad andmekaitseraamistiku Privacy Shield rakendamise eest, tegutseda selliste paljastuste korral viivitamata, järgides täielikult tagatise ja kohustusi, mis on antud Privacy Shieldi põhimõtete järgimiseks, ning vajaduse korral kustutada sellised äriühingud Privacy Shieldi nimekirjast; tervitab sellega seoses Cambridge Analytica kustutamist Privacy Shieldi nimekirjast 2018. aasta juunis; kutsub ka pädevaid ELi andmekaitseasutusi üles selliseid paljastusi uurima ja vajaduse korral peatama või keelama andmete edastamise Privacy Shieldi raamistikust; loodab, et föderaalne kaubanduskomisjon (FTC) kui vastutav USA ametiasutus esitab komisjonile oma järelduste üksikasjaliku kokkuvõtte, kui ta on viinud lõpule Facebooki ja Cambridge Analytica rikkumise uurimise, ning võtab asjaga seotud ettevõtjate suhtes sobivaid jõustamismeetmeid, et tagada tõhus hoiatav mõju;

29. peab kahetsusväärseks, et 1. septembri 2018. aasta tähtajast, kui USA pidi täielikult vastama Privacy Shieldi nõuetele, ei ole kinni peetud; on seetõttu seisukohal, et komisjon on jätnud võtmata isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 45 lõikes 5 sätestatud meetmed; nõuab pärast kooskõlas parlamendi 5. juuli 2018. aasta resolutsiooniga ELi-USA andmekaitseraamistikuga Privacy Shield ette nähtud kaitse piisavuse kohta, et komisjon peataks andmekaitseraamistiku Privacy Shield kehtivuse seniks, kuni USA ametivõimud selle nõudeid täidavad;

30. märgib, et isikuandmete väärkasutamine mõjutab kõikjal maailmas miljardite inimeste põhiõigusi; on seisukohal, et isikuandmete kaitse üldmääruses ning e-privatsuse direktiivis on sätestatud kõrgeimad kaitsestandardid; peab kahetsusväärseks, et Facebook otsustas viia 1,5 miljardit väljaspool ELi elavat kasutajat isikuandmete kaitse üldmääruse ning e-privatsuse direktiivi kaitse alt välja; kahtleb sellise sammu seaduspärasuses; nõuab, et kõik veebiplatvormid kohaldaksid isikuandmete kaitse üldmääruse (ja e-privatsuse) standardeid kõigi oma teenuste suhtes olenemata sellest, kus neid pakutakse, sest isikuandmete kaitse kõrget taset peetakse üha enam suureks konkurentsieeliseks;

31. palub komisjonil täiendada konkurentsieskirju, et kajastada digitaalset tegelikkust, ning uurida sotsiaalmeedia platvormide ärimudelit ja nende võimalikku monopolset seisundit, võttes nõuetekohaselt arvesse asjaolu, et selline seisund võib esineda pigem kaubamärgi ja talletatud isikuandmete hulga tõttu kui tavapärase monopolse seisundina, ning võtta vajalikke meetmeid olukorra parandamiseks; kutsub komisjoni üles tegema ettepanekuid Euroopa elektroonilise side seadustiku muutmiseks nii, et ka OTT-teenuste pakkujatel nõutaks teistega ühendatust, et lahendada nende kasutajatele tekkivat siduva mõju probleemi;

32. palub Euroopa Parlamendil, komisjonil, nõukogul ja kõikidel teistel Euroopa Liidu institutsioonidel, ametitel ja organitel kontrollida, et sotsiaalmeedia leheküljed ning nende veebisaitidel kasutatavad analüüsi- ja turundusvahendid ei sea mingil viisil ohtu kodanike isikuandmeid; soovib neil hinnata sellest vaatenurgast oma praegust teabevahetuspoliitikat, mille tulemuseks võib olla Facebooki konto sulgemine, mis on vajalik selleks, et kaitsta iga nendega kontakteeruva isiku isikuandmeid; teeb oma teabevahetuse osakonnale ülesandeks pidada rangelt kinni Euroopa Andmekaitseinspektori suunistest ELi institutsioonide veebiteenuste kaudu töödeldavate isikuandmete kaitse kohta (¹);

33. on seisukohal, et järgmine Euroopa Komisjon peaks määrama ühe voliniku tegelema konkreetselt eraelu puutumatuse ja andmekaitse valdkonnaga, et ennetavalt kaasata partnereid nii ELi sees kui ka väljaspool ning tagada, et kõik seadusandlikud ettepanekud on täielikult kooskõlas eraelu puutumatust ja andmekaitset käsitleva ELi õigustikuga;

34. nõuab, et nõukogu lõpetaks ummikseisu seoses e-privatsuse määrusega ja saavutaks parlamendiga lõpuks kokkuleppe, langetamata e-privatsuse direktiiviga praegu tagatava kaitse taset, et tagada kodanike õiguste kaitse, eriti seoses kasutajate kaitsega suunatud reklaami eest;

(¹) https://edps.europa.eu/sites/edp/files/publication/16-11-07_guidelines_web_services_en.pdf

Neljapäev, 25. oktoober 2018

35. nõuab, et komisjon auditeeriks reklaamitööstuse tegevust sotsiaalmeedias ning esitaks õigusakti ettepaneku, juhul kui sektor ja asjaomased pooled ei jõua kokkuleppele hoiatavaid meetmeid sisaldava vabatahtliku tegevusjuhendi kohta;
36. kutsub riikliku ja Euroopa tasandi andmekaitseasutusi viima läbi Facebooki ja selle praeguste tavade põhjaliku uurimise, et tugineda isikuandmete kaitse üldmääruse uuele järjepidevuse mehhanismile ning tagada asjakohane ja tõhus jõustamine Euroopa tasandil;
37. kutsub liikmesriike üles võtma meetmeid, et kõrvaldada ohud valimiste korraldamiseks kasutatavate võrgu- ja infosüsteemide turvalisusele;
38. on seisukohal, et liikmesriigid peaksid tegema koostööd kolmandate osapooltega, sealhulgas meedia, interneti-platvormide ja infotehnoloogia pakkujatega, teadlikkuse tõstmise meetmete rakendamisel, et suurendada valimiste läbipaistvust ja luua usaldust valimisprotsessi vastu;
39. on arvamusel, et liikmesriigid peaksid viima vajaduse korral Eurojusti abiga kiiresti läbi uuringud interneti poliitilise ruumi väidetava kuritarvitamise kohta välisjõudude poolt;
40. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule ja komisjonile, liikmesriikide ja Ameerika Ühendriikide valitsustele ja parlamentidele, Euroopa Nõukogule ja Facebooki tegevjuhile.
-